DSC-C-232: Corporate Accounting (Gujarat University 2024 Paper Solution)

Q.1: હેની લિમિટેડ:

Step - 1: કાચો નફો | વેચાણના 25% | 30,00,000 ના 25% | **750,000**

Step - 2: ગુણોત્તરોની ગણતરી:

(1) સમય પ્રમાણ

ખરીદી તારીખ	1/1/2024	
સ્થાપનાની તારીખ	1/5/2024	
વાર્ષિક હિસાબની તારીખ	31/10/2024	
નોંધણી પહેલાંનો સમય: 1-1-24 થી 30-4-24		4 મહિના
નોંધણી પછીનો સમય: 1-5-24 થી 31-10-24		6 મહિના
સમય પ્રમાણ = 4:6	**2:3**	

(2) વેચાણ પ્રમાણ

કુલ વેચાણ		30,00,000
નોંધણી પહેલાંનું વેચાણ		7,50,000
નોંધણી પછીનું વેચાણ		22,50,000
વેચાણ પ્રમાણ = 15:45	**1:3**	

Step - 3:

નોંધણી પહેલાંનો અને નોંધણી બાદનો નફો-નુકસાન દર્શાવતું પત્રક

વિગત	પ્રમાણ	નોંધણી પહેલાં		નોંધણી પછી	
		ખર્ચ	કાચો નફો & આવક	ખર્ચ	કાચો નફો & આવક
કાચો નફો	વેચાણ		187,500		562,500
વેચાણ પર કમીશન	વેચાણ	7,500		22,500	
ઘાલખાધ અનામત	નોંધણી પછી			12,000	
પગાર	સમય	48,000		72,000	
ભાડું (નોંધ - 1)	આપેલ	10,000		15,000	
સામાન્ય ખર્ચા	સમય	6,000		9,000	
પ્રાથમિક ખર્ચા	નોંધણી પછી			20,000	
શેર ટ્રાન્સફર ફી	નોંધણી પછી				2,000
ઓડીટ ફી	સમય	6,000		9,000	
ધંધો વેચનારને ચૂકવેલ વ્યાજ	નોંધણી પહેલાં	16,000			
ઘાલખાધ	આપેલ	5,000		15,000	
સેલ્સમેનના ભથ્થા	વેચાણ	2,500		7,500	
ઘસારો	સમય	18,000		27,000	
સેલ્સમેનનો પગાર	સમય	6,400		9,600	
જાહેરાત ખર્ચા	વેચાણ	2,000		6,000	
ચોખ્ખો નફો		**60,100**		**339,900**	
		187,500	**187,500**	**564,500**	**564,500**

@geniusguruji

નોંધ-1: **ભાડું**

નોંધણી પહેલાંનું ભાડું	2,500 × 4	**10,000**
નોંધણી પછીનું ભાડું	3,000 × 5	**15,000**

કંપની દ્વારા તા. 1-10-24ના રોજ બિલ્ડીંગની ખરીદી કરવામાં આવી તેથી ઓક્ટોબર મહિનાથી ભાડું ચૂકવવાની જરૂર નથી.

OR Q.1:

ધૈર્ય લિમિટેડના ચોપડામાં:

Step - 1: ચોખ્ખી મિલકત = કુલ મિલકત - કુલ જવાબદારી

કુલ મિલકત		રકમ (₹)
પાઘડી		12,500
મકાન		60,000
યંત્રો		20,000
સ્ટોક		12,500
દેવાદારો		23,000
રોકાણો		2,500
લેણીહૂંડી		6,000
બેંક સિલક		11,000
કુલ મિલકત		147,500
બાદ: કુલ જવાબદારી:		
લેણદારો	12,500	
દેવીહૂંડી	5,000	17,500
ચોખ્ખી મિલકત		**130,000**

Step - 2: ખરીદ કિંમત

વિગત		રકમ (₹)
ઇક્વિટી શેરમૂડી	(5,000 શેર x ₹ 10 શેરદીઠ)	50,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	(5,000 શેર x ₹ 2 શેરદીઠ)	10,000
6% ના ડીબેન્ચર		37,500
રોકડ (બાકી રકમ)		**32,500**
કુલ ખરીદ કિંમત		**130,000**

@geniusguruji

ધૈર્ય લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ

તારીખ	વિગત	ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
1	પાઘડી ખાતે ઉ.		12,500	
	મકાન ખાતે ઉ.		60,000	
	યંત્રો ખાતે ઉ.		20,000	
	સ્ટોક ખાતે ઉ.		12,500	
	દેવાદારો ખાતે ઉ.		23,000	
	રોકાણો ખાતે ઉ.		2,500	
	લેણીહૂંડી ખાતે ઉ.		6,000	
	બેંક સિલક ખાતે ઉ.		11,000	
	તે લેણદારો ખાતે			12,500
	તે દેવીહૂંડી ખાતે			5,000
	તે A અને B ખાતે			130,000
	(બા.જે. બેંક લોન સિવાયની બધી જ મિલકતો અને જવાબદારીઓ સ્વીકારી તેના)			
2	A અને B ખાતે ઉ.		130,000	
	તે ઇક્વિટી શેરમૂડી ખાતે			50,000
	તે જામીનગીરી પ્રીમિયમ ખાતે			10,000
	તે 6% ના ડીબેન્ચર ખાતે			37,500
	તે રોકડ ખાતે			32,500
	(બા.જે. ખરીદ કિંમત ચૂકવી તેના)			
3	પાઘડી ખાતે ઉ.		1,000	
	તે રોકડ ખાતે			1,000
	(બા.જે. પેઢીનો વિસર્જન ખર્ચ ભોગવ્યો તેના)			
4	પ્રાથમિક ખર્ચ ખાતે ઉ.		1,500	
	તે રોકડ ખાતે			1,500
	(બા.જે. પ્રાથમિક ખર્ચ ચૂકવ્યો તેના)			

ધૈર્ય લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું

વિગત	નોંધ નં.	રકમ
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ:		
(1) શેરહોલ્ડરના ભંડોળ:		
(a) શેરમૂડી:		
ઇક્વિટી શેરમૂડી (5,000 શેર ₹ 10 નો તેવા)		50,000
(b) અનામત અને વધારો:		
જામીનગીરી પ્રીમિયમ (5,000 શેર ₹ 2 શેરદીઠ)		10,000
(2) બિન-ચાલુ જવાબદારીઓ:		
6% ના ડીબેન્ચર		37,500
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ:		
લેણદારો		12,500
દેવીહૂંડી		5,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		24,000
કુલ		**139,000**

@geniusguruji

II. મિલકતો:		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો:		
(a) કાયમી મિલકતો:		
અદ્રશ્ય મિલકત: પાઘડી (12,500 + 1,000)		13,500
દ્રશ્ય મિલકત: મકાન		60,000
યંત્રો		20,000
(b) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો:		
પ્રાથમિક ખર્ચ		1,500
(2) ચાલુ મિલકતો:		
સ્ટોક		12,500
દેવાદારો		23,000
રોકાણો		2,500
લેણીહૂંડી		6,000
રોકડ અને બેંક સિલક		--
(11,000 - 32,500 - 1,000 - 1,500) = -24,000		
કુલ		**139,000**

Q.2:

મૂડી ઘટાડા ખાતું

વિગત	રકમ (₹)	વિગત	રકમ (₹)
પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ	12,500	6% પ્રેફરન્સ શેરમૂડી ખાતે	100,000
પાઘડી	45,000	(25,000 શેર x ₹ 4 શેરદીઠ)	
નફા-નુકસાન ખાતું (ઉધાર)	150,000	ઇક્વિટી શેરમૂડી ખાતે	300,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	6,500	(50,000 શેર x ₹ 6 શેરદીઠ)	
જમીન અને મકાન	50,000	ડીબેન્ચર વ્યાજના બાકી દેવા	10,000
પ્લાન્ટ અને યંત્રો	50,000		
પેટન્ટ્સ	75,000		
ફર્નિચર	10,000		
ઘાલખાધ અનામત	2,500		
(50,000 x 5%)			
મૂડી અનામત ખાતે (બાકી)	**8,500**		
	410,000		**410,000**

ABC લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ

તારીખ	વિગત	ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
1	6% પ્રેફરન્સ શેરમૂડી ખાતે ઉ.		100,000	
	ઇક્વિટી શેરમૂડી ખાતે ઉ.		300,000	
	તે મૂડી ઘટાડા ખાતે			400,000
	(બા.જે. મૂડી ઘટાડાની યોજના મુજબ પ્રેફરન્સ અને ઇક્વિટી શેરમૂડીમાં ઘટાડો કર્યો તેના)			

@geniusguruji

2	ડીબેન્ચર વ્યાજના બાકી દેવા ખાતે ઉ. તે મૂડી ઘટાડા ખાતે (બા.જે. ડીબેન્ચર વ્યાજની રકમ જતી કરી તેના)		10,000	10,000
3	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ. તે પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ખાતે (બા.જે. પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડની જોગવાઈ કરી)		12,500	12,500
4	પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ખાતે ઉ. તે રોકડ ખાતે (બા.જે. પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડની રકમ ચૂકવી)		12,500	12,500
5	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ. તે પાઘડી ખાતે તે નફા-નુકસાન ખાતે તે પ્રાથમિક ખર્ચ ખાતે (બા.જે. પાઘડી, નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી અને પ્રાથમિક ખર્ચની બાકી માંડી વાળી તેના)		201,500	45,000 150,000 6,500
6	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ. તે જમીન-મકાન ખાતે તે પ્લાન્ટ-યંત્રો ખાતે તે પેટન્ટ્સ ખાતે તે ફર્નિચર ખાતે (બા.જે. જમીન-મકાન, પ્લાન્ટ-યંત્રો, પેટન્ટ્સ અને ફર્નિચરની કિંમતમાં ઘટાડો કર્યો તેના)		185,000	50,000 50,000 75,000 10,000
7	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ. તે દેવાદારો ખાતે (બા.જે. ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરી)		2,500	2,500
8	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ. તે મૂડી અનામત ખાતે (બા.જે. મૂડી ઘટાડાની બાકી મૂડી અનામત ખાતે લઇ ગયા તેના)		8,500	8,500

ABC લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું (સુધારેલ)

વિગત	નોંધ નં.	રકમ
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ:		
(1) શેરહોલ્ડરના ભંડોળ:		
(a) શેરમૂડી:		
ઇક્વિટી શેરમૂડી (5,00,000 - 3,00,000)		200,000
6% પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (2,50,000 - 1,00,000)		150,000
(b) અનામત અને વધારો:		
મૂડી અનામત		8,500
(2) બિન-ચાલુ જવાબદારીઓ:		
(a) લાંબાગાળાના દેવા: ડીબેન્ચર		100,000
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ:		
(a) વેપારી દેવા: લેણદારો		50,000
કુલ		**508,500**

@geniusguruji

II. મિલકતો:		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો:		
(a) કાયમી મિલકતો:		
(i) દ્રશ્ય મિલકતો		
જમીન અને મકાન (2,00,000 - 50,000)		150,000
ફર્નિચર (20,000 - 10,000)		10,000
પ્લાન્ટ અને યંત્રો (2,00,000 - 50,000)		150,000
(ii) અદ્રશ્ય મિલકતો		
પેટન્ટ્સ (1,00,000 - 75,000)		25,000
(2) ચાલુ મિલકતો:		
(a) માલસામગ્રી: સ્ટોક		125,000
(b) વેપારી લેણાં: દેવાદારો (50,000 - 2,500)		47,500
(c) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ: બેંક સિલક (13,500 - 12,500)		1,000
કુલ		**508,500**

OR Q.2(A):

ABC લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ

તારીખ	વિગત	ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
1	મૂડી ઘટાડા ખાતે ઉ.		24,000	
	તે પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ખાતે			24,000
	(બા.જે. પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડની જોગવાઈ કરી)			
2	પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ખાતે ઉ.		24,000	
	તે રોકડ ખાતે			14,000
	તે ઇક્વિટી શેરમૂડી ખાતે			10,000
	(બા.જે. રોકડ અને ઇક્વિટી શેરમૂડી આપી પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડની ચૂકવણી કરી તેના)			

Q.3 (1)

બેંક ઓફ બરોડાના ચોપડે આમનોંધ

તારીખ	વિગત	ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
31/3/23	યોગેશ ખાતે ઉ.		37,500	
	તે વ્યાજ ઉપલક ખાતે			37,500
	(3,00,000 × 12.5%)			
	(બા.જે. શંકાસ્પદ લોન પર બાકી વ્યાજ)			
31/3/24	રોકડ ખાતે ઉ.		236,250	
	તે યોગેશ ખાતે			236,250
	(300,000 + 37,500) × 70%			
	(બા.જે. યોગેશ પાસેથી રકમ મળી તેના)			

@geniusguruji

31/3/24	ઘાલખાધ ખાતે ઉ. તે યોગેશ ખાતે (3,00,000 × 30%) (બા.જે. લોનની બાકી રકમ ઘાલખાધ તરીકે માંડી વાળી)		90,000	90,000
31/3/24	વ્યાજ ઉપલક ખાતે ઉ. તે વ્યાજ ખાતે (મળેલ વ્યાજ) તે યોગેશ ખાતે (નહી મળેલ વ્યાજ) (બા.જે. લોન પર વ્યાજની મળેલ રકમ)		37,500	26,250 11,250
31/3/24	વ્યાજ ખાતે ઉ. તે નફા-નુકસાન ખાતે (બા.જે. મળેલ વ્યાજ ન.નુ. ખાતે લઇ ગયા)		26,250	26,250

Q.3 (2)

નેશનલ બેંક લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ

તારીખ	વિગત	ખા.પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
31/12/23	વટાવેલ હૂંડી પર વળતર ખાતે ઉ. તે વટાવ અને વ્યાજ ખાતે (બા.જે. હૂંડી પર વળતરની શરૂની બાકી)		7,000	7,000
31/12/23	વટાવ અને વ્યાજ ખાતે ઉ. તે વટાવેલ હૂંડી પર વળતર ખાતે (નોંધ - 1) (બા.જે. હૂંડી પર વળતરની આખરની બાકી)		5,870	5,870
31/12/23	વટાવ અને વ્યાજ ખાતે ઉ. તે નફા-નુકસાન ખાતે (37,500 + 7,000 - 5,870) (બા.જે. વટાવની બાકી ન. નુ. ખાતે લઇ ગયા)		38,630	38,630

નોંધ-1: ચારેય હૂંડી પર વટાવ વળતરના રકમની ગણતરી:

નં.	રકમ	વળતરનો દર	દિવસ	વટાવની રકમ	
1	182,500	5%	65 દિવસ	**1,625**	(1,82,500 × 5% × 65/365)
			(1-1-24 થી 6-3-24)		
2	125,000	4.50%	73 દિવસ	**1,125**	(1,25,000 × 4.5% × 73/365)
			(1-1-24 થી 14-3-24)		
3	73,000	6%	85 દિવસ	**1,020**	(73,000 × 6% × 85/365)
			(1-1-24 થી 26-3-24)		
4	109,500	7%	100 દિવસ	**2,100**	(1,09,500 × 7% × 100/365)
			(1-1-24 થી 10-4-24)		
કુલ વટાવેલ હૂંડી પર વળતરની રકમ				**5,870**	

@geniusguruji

Q.3 (3) 31-03-24ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે બેંક ઓફ બરોડાના ચોપડે

પરિશિષ્ટ - 11: અન્ય મિલકતો

વિગત	રકમ
અગાઉથી ચૂકવેલ કર	63,000
ચડેલ વ્યાજ	54,000
સ્ટેશનરી અને સ્ટેમ્પનો સ્ટોક	45,000
દાવા પેટે પ્રાપ્ત થયેલી નોન-બેન્કિંગ મિલકતો	1,620,000
આંતર કચેરી હવાલાઓ (ચોખ્ખા)	1,800,000
કુલ	**3,582,000**

Q.4

ABC લિમિટેડ (સ્વૈચ્છિક વિસર્જન)
લિક્વિડેટરના હિસાબોનું છેવટનું (આવક-જાવકનું) પત્રક

આવક		રકમ	જાવક		રકમ
રોકડ અને બેંક		--	**સલામત લેણદારો**		--
મિલકતોની ઉપજ:			**લિક્વિડેટરના ખર્ચા અને મહેનતાણું**		291,000
જમીન-મકાન	1,968,000		(નોંધ - 1)		
સ્ટોક	326,000		**પસંદગીના લેણદારો**		
પ્લાન્ટ-યંત્રો	1,424,000		પસંદગીના લેણદારો		210,000
દેવાદારો	2,382,000	6,100,000	ચૂકવવાનો બાકી આવકવેરો		89,000
			ડીબેન્ચરહોલ્ડર્સ		
			15% ડિબેન્ચર		800,000
			બિનસલામત લેણદારો		
			લેણદારો		1,484,000
			બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		606,000
			6%ના પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડર્સ		
				2,000,000	
			ઉમેરો: પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ	240,000	2,240,000
			(20,00,000 x 6% x 2 વર્ષ)		
			A' ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સ (નોંધ-2)		**240,000**
			B' ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સ (નોંધ-2)		**140,000**
		6,100,000			**6,100,000**

નોંધ - 1: લિક્વિડેટરના ખર્ચા અને મહેનતાણું

વિગત		રકમ
વિસર્જન ખર્ચ		108,000
મિલકતોની ઉપજેલ રકમના 3% મહેનતાણું	(61,00,000 x 3%)	183,000
	કુલ	**291,000**

@geniusguruji

નોંધ - 2: ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સને ચૂકવવાની થતી રકમ

પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડર્સને ચૂકવ્યા બાદ વધેલ રકમ ₹ 3,80,000

મૂડી ઘટ = ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સને ચૂકવવાની થતી કુલ રકમ - વધેલ રકમ
= ₹ 11,00,000 - ₹ 3,80,000 = ₹ 7,20,000

મૂડી ઘટની વહેંચણી
અહી, બન્ને પ્રકારના ઇક્વિટી શેરની મૂળકિંમત એકસરખી હોવાથી મૂડી ઘટની વહેંચણી શેરની સંખ્યાને આધારે કરી શકાય.

A 10,000 શેર
B 10,000 શેર
માટે, શેરની સંખ્યાના આધારે પ્રમાણ = 1 : 1

A ઇક્વિટી શેર માટે મૂડી ઘટ = 7,20,000 × 1/2 = ₹ 3,60,000
B ઇક્વિટી શેર માટે મૂડી ઘટ = 7,20,000 × 1/2 = ₹ 3,60,000

મંગાવવાની કે પરત કરવાની થતી રકમની ગણતરી:

	ભરપાઈ મૂડી	-	મૂડી ઘટ	=	તફાવત	
A	600,000	-	360,000	=	**240,000**	પરત
B	500,000	-	360,000	=	**140,000**	પરત

OR Q.4 (A) લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું અને બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમ

લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું $= \frac{\text{વધેલ રકમ} \times \text{મહેનતાણાનો દર}}{100 + \text{મહેનતાણાનો દર}}$

$= \frac{2,06,000 \times 3}{100 + 3}$

$= \frac{6,18,000}{103}$

= ₹ 6,000

બિનસલામત લેણદારની રકમ = વધેલ રકમ - લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું
= ₹ 2,06,000 - ₹ 6,000
= ₹ 2,00,000

@geniusguruji

Q.5 વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ (MCQs):

1 (b) નોંધણી પહેલાંના સમયમાં
2 (c) મહેસૂલી નફો
3 (d) ધંધાની ચોખ્ખી મિલકતો
4 (c) મૂડી અનામત
5 (c) મૂડી ઘટાડા ભંડોળ ખાતે ઉધાર થાય છે.
6 (b) આકસ્મિક જવાબદારીનું ખાતું
7 (a) જમા બાકી હોય છે.
8 (a) વ્યાજ ઉપલક
9 (d) ગુમાવેલ મિલકતો
10 (b) લેણીહૂંડી
11 (a) 100 દિવસો
12 (b) જયારે વિસર્જનનું કામ સંપૂર્ણ થાય ત્યારે

@geniusguruji